

Gesmolten asfalt

Haarlem werd geroosterd, een brandende zon smolt het asfalt, blakerde de daken en schroeide het gras in de parken. Op de terrassen van de Grote Markt scholen toeristen onder de parasols. Uit de Sint-Bavo kwam orgelmuziek en het was alsof de tonen, terwijl ze uitwaaierden onder de helblauwe hemel, door de warmte werden aangeraakt – er klonk een zinderend vibrato in door. Boven Het Spaarne leek het zweven van de meeuwen vertraagd, alsof de lucht te dik was voor snelle bewegingen.

Masser Brock, columnist van *De Nieuwe Tijd*, liep op de stoep voor het Teylers Museum, in de richting van de witte ophaalbrug over Het Spaarne. Hij droeg een zwart t-shirt en een zwarte spijkerbroek die scherp afstak tegen zijn witte Nikes. Hoewel hij zich hield aan wat hij zijn Provençaalse tempo noemde, langzaam en weloverwogen, voelde hij druppels zweet over zijn rug lopen.

Masser was een man van vaste gewoonten. Hij liep elke dag zijn rondje, ook bij veertig graden of een halve meter sneeuw en zelfs met een kater van jewelste of een griep die anderen rillend onder de wol had gehouden. Op dinsdag, donderdag en zaterdag onderbrak hij zijn wandeling voor twee haringen, altijd met uitjes. Het geheim van een lang en gelukkig leven lag volgens hem in geduldige herhaling.

Het is alsof ik alle hitte van de stad in me opzuig. Het lijkt erop

dat de zon zich vandaag heeft voorgenomen mij te gaan stoven.

Niet zo klagen, Masser.

Het asfalt smelt en Het Spaarne valt droog. Het zal niet lang meer duren voor in onze grote rivieren de eerste krokodillen worden gesignaleerd.

Hyperbool, ouwe truc.

En al die doorzonwoningen, wat moeten we daarmee? Dat worden ovens!

Kalm, jongen, het wordt binnenkort weer koeler.

Masser Brock was bijna zesenvestig, maar hij zag er jonger uit. Dat kwam niet doordat hij krampachtig zijn best deed zijn jeugdigheid te bewaren. Hij verfde zijn haar niet, hij slikte geen vitaminepreparaten, hij liep niet hard, bezat geen racefiets en bezocht nooit een sportschool. Hij had gevoetbald, maar wel op het allerlaagste niveau. Zijn kledingkeuze was aan de ouwelijke kant en gaf blijk van een zekere onverschilligheid. Wanneer hij een afspraak had, haalde hij een overhemd en een colbert uit de kast, zonder zich sappel te maken over de combinatie van stof en kleuren.

Hij had geen vrouw die hem van kledingadviezen voorzag. Tijdens het tweede jaar van zijn studie Nederlands had hij tien maanden een relatie gehad met een meisje dat contrabas studeerde aan het conservatorium – hij wist niet precies meer waarom daar een einde aan was gekomen. Misschien had het ermee te maken gehad dat hij plotseling was gestopt met de studie en journalist was geworden, waardoor hij Eva minder vaak zag en zich in kringen begaf waarin zij zich niet thuis voelde. Daarna had hij korte tijd samengewoond met een meisje dat hij kende van de krant. De ruzie waarmee die verhouding eindigde was zo heftig en had hem zo aangegrepen, dat Masser had besloten dat hij ongeschikt was om met een vrouw samen te leven. Anderen zouden zo'n vaststelling mis-

schien voorbarig hebben gevonden of na een maand alweer zijn vergeten, maar Masser leefde er al drieëntwintig jaar naar, ook al had hij weleens gedacht dat hij het nog eens kon proberen, wanneer hij verliefd was geworden. Maar het was alsof de duivel met hem speelde: de vrouwen op wie hij viel hadden geen zin hun leven met hem te delen. Hij had zich erbij neergelegd dat hij zijn leven lang vrijgezel zou blijven.

Masser Brock woonde al bijna vijfentwintig jaar in Haarlem, vanaf het moment dat hij journalist was geworden bij de lokale krant. Hij had nooit overwogen naar Amsterdam te verhuizen, ook niet na zijn overstap naar *De Nieuwe Tijd*. Hij had een hekel aan de branie die hij in de hoofdstad overal om zich heen zag en hij vond dat hij de hectiek van de wereld het best kon observeren vanuit een kalme provinciestad.

Masser vroeg zich af of de lichtflitsen die hem troffen afkomstig waren van het water, of dat zijn hersenen ze zelf produceerden. Spiegelend water bezorgde hem al heel lang hoofdpijn, hij wist precies hóé lang.

Zijn column verschaftte hem vastigheid, hij leefde op het vaste ritme van zes columns per week. Vroeger heette zijn type journalist ‘stukjesschrijver’ en waren de stukjes die de stukjesschrijver produceerde ‘cursiefjes’, maar stukjesschrijvers had je niet meer, er bestonden alleen nog columnisten. Er was veel veranderd sinds hij was begonnen met zijn dagelijkse stukje op pagina twee. Er waren veel meer columnisten gekomen, op bijna elke pagina stond er wel een. Het leek erop dat nieuws louter aanleiding voor columns was geworden, dat de mening over het feit belangrijker was geworden dan het feit zelf. Soms waren meningen opeens nieuws, en dan was de cirkel rond.

Masser voelde zich niet al te prettig bij die ontwikkeling.

Soms schaamde hij zich voor zijn vak, opiniemaker. Wat máák ik, vroeg hij zich dan af. Een timmerman maakt iets waar je op kunt zitten, maar wat maakt een opiniemaker?

Meningen.

Niks, je kunt er niet eens je reet mee afvegen.

Meningen maken nieuwe meningen.

Het is een pest.

Masser liep de brug op, hield in, legde zijn handen op de leuning en keek peinzend over het water. Vandaag iets luchtigs, dacht hij, met deze temperaturen hebben de mensen behoefte aan verstrooiing. Hij pakte zijn mobiel uit zijn broekzak en keek op de site van de krant of er misschien nieuws op stond waarmee hij uit de voeten zou kunnen. Maar de wereld leek tot stilstand te zijn gekomen. Er had zich nog nergens een ramp voorgedaan, er was geen vliegtuig neergestort en er was ook geen rapport verschenen over de toestand van het milieu. Aan de oorlogsfronten heerste kennelijk rust, misschien was het te warm om te vechten. Of om gevechten te verslaan. Er was geen zwart gat ontdekt in het heelal, er waren geen nieuwe deeltjes gedetecteerd en er was geen wolf de grens overgestoken.

Ik doe me voor als een onafhankelijke geest, dacht Masser, maar ik ben een afhankelijke. Ze gooien me elke dag iets toe om op te kauwen en als dat niet gebeurt, sta ik machteloos. Maar hij stelde een groot vertrouwen in zijn collega's. Die accepteerden geen nieuwsloze dagen, want er moest wel een krant worden gemaakt. Als er geen nieuws was, maakten ze nieuws. Ze verschoven de feiten een beetje, haalden een detail naar voren dat op nieuwsrijke dagen niemand zou zijn opgevallen en legden het onder een vergrootglas. Of ze belichtten een uitspraak zo vindingrijk dat hij een andere lading kreeg en

nieuwswaardig werd, alsof er een journalistieke Jezus aan het werk was geweest die water in wijn had veranderd.

Er lag een Nederlander op kop in de Tour de France. Als die jongen nou maar won, dan had hij iets. Zo vaak wonnen Nederlandse wielrenners geen Touretappes meer, daar kon hij wel wat zomerse bespiegelingen op loslaten. Maar het was nog 175 kilometer tot de finish, dus waarschijnlijk was de renner kansloos. Een Kamerlid had iets getwitterd over bootvluchtelingen en andere twitteraars vonden dat schandalig. Masser spugde in het water. Zelfs de president van Amerika twitterde nieuws de wereld in. Het zal niet lang meer duren voor ik mijn column vanwege het teruglopende concentratievermogen van de lezers tot veertig woorden zal moeten beperken, dacht hij.

Van de overkant kwam een kennis de brug op. Hij woonde tegenover het Teylers Museum, in een van de hoge huizen aan de kade. Masser stak zijn hand op, ze kenden elkaar al heel lang. De man was een bekende televisiepresentator die jarenlang de Tour de France had verslagen.

‘Masser,’ zei hij. ‘Hoe is het met je? Ik zie je hier regelmatig op de brug staan.’

‘Prima,’ zei Masser. ‘Beetje warm. Met jou?’

‘Slecht. Column af?’

‘Nog niet. Het is te vroeg. Ik hoop dat ik al wandelend op een goed idee kom. Dat er iets komt aanwaaien over Het Spaarne. Of dat ik iemand tegenkom met een heel goed idee.’

‘Het is komkommertijd.’

‘Misschien krijgen we eindelijk weer eens een Nederlandse etappezege.’

‘Forget it.’

‘Mis je de Tour?’

‘No way. Het is goed zoals het is. Ik ben een oude man.’

‘Vreemd, het lijkt mij geweldig om te doen, de Tour.’ Masser zei maar wat, het leek hem afschuwelijk.

‘Allemaal onzin. Maar ik moet gaan. Ik ben erop uitgestuurd met een boodschappenlijstje. Dat is nu mijn levenstaak.’

‘Overzichtelijk.’

‘We moeten eens een keer afspreken bij een goed glas. Aju.’ De man gaf Masser een tikje op zijn schouder en liep door. Masser wachtte even tot hij het eind van de brug had bereikt, de weg was overgestoken en was afgeslagen in de richting van de binnenstad. Daarna liep hijzelf door naar de overkant, sloeg rechts af en bleef in de schaduw van de huizen, tot hij was aangekomen bij de brug waarover hij kon terugkeren naar het stadscentrum.

Hij keek op zijn mobiel. Er was een schrijver overleden van wie hij weleens een boek had gelezen. Hij voelde opluchting, hij was goed in columns over dode schrijvers; ze vloeiden gemakkelijk uit zijn vingers.

The Piper at the Gates of Dawn

Masser Brock werd geboren op maandag 7 augustus 1967, om tien over twaalf in de middag. Het was een gewone zomerdag met temperaturen tot 25 graden, maar het was ook een dag die zich onderscheidde van alle dagen ervoor en erna. In *De Nieuwe Tijd* die een paar uur na Massers geboorte in de brievenbus viel, stond dat de Chinezen de Indonesische ambassade in Peking hadden afgesloten. In Detroit namen de rassennonlusten af en drie Duitsers waren dagenlang zoek met hun zeilboot op het IJsselmeer. Ze werden aangetroffen op het voormalige eiland Urk. Een zeesleper had een rondrijvend vrachtschip gevonden en de PTT beloofde brieven te blijven bezorgen bij afgelegen boerderijen.

Karel Brock bladerde de krant snel door nadat hij had gezien dat zijn vrouw in slaap was gevallen en zijn zoon ook. De dokter had gezegd dat hij nog maar zelden zo'n gemakkelijke eerste bevalling had meegemaakt. De jonge Brock zette het na een tik op zijn billen op een huilen maar bedaarde ook weer snel, onder de strelende vingers van Carla Genovesi, zijn moeder.

Karel besloot de krant te bewaren, dan zou zijn zoon later kunnen lezen hoe de wereld zijn geboortedag had gekleurd. Hij borg hem op in de onderste lade van het bureau dat hij van zijn vader had geërfd – en vergat hem. Veel later vond hij hem toevallig terug, verdroogd en vergeeld.

‘Kijk,’ zei hij tegen Masser toen hij hem de krant een paar dagen na diens veertigste verjaardag overhandigde. ‘Een krant zonder columnisten. Heerlijke tijd. Je had hem ook in vijf minuten uit, want er gebeurde niks. Tenminste, er stond amper iets in de krant. Flarden van de werkelijkheid, meer niet. En meer dan genoeg.’

‘All You Need is Love’ stond die week op één in de top 40, maar Karel hield niet van de Beatles. Precies vierentwintig uur na de geboorte van zijn zoon kwam hij thuis met een lp van Pink Floyd, *The Piper at the Gates of Dawn*. Een paar maanden daarvoor was hij met Carla naar een optreden van de band in Paradiso geweest. Dat het gehuil van haar zoon werd begeleid door de gitaar van Syd Barrett, de bas van Roger Waters en het orgeltje van Richard Wright in ‘Interstellar Overdrive’, kwam Carla voor als een vingerwijzing – het kleine kereltje werd onmiddellijk psychedelisch gedoopt.

Zijn merkwaardige naam dankte Masser aan een vriendin van zijn moeder, Stella, die de tarot legde, astrologie beoefende en met overledenen sprak. Masser was geboren in het Jaar van de Geit, wat hem er volgens Stella toe voorbestemde een smaakvol, volhardend, inventief en fijngevoelig persoon te worden. Ze had de naam doorgekregen en zei dat Masser ‘zoeker’ betekende. Masser had later weleens proberen te achterhalen over welke taal ze het had gehad, maar hij had die nergens kunnen vinden. Hij kon het Stella ook niet meer vragen, want die had zelfmoord gepleegd nadat ze op een dag in de tarot had gelezen dat haar leven zou eindigen door suïcide.

‘Karel,’ zei Carla Genovesi vanuit het kraambed tegen haar man, ‘de diepste levensgeheimen onttrekken zich aan onze objectieve waarneming. En als ons dan zo nu en dan een korte blik op die verborgen wereld wordt gegund, als er inzichten onze kant op komen, mogen we het hoofd niet afkeren, want

dat heeft consequenties. Die kennen we niet, maar juist daarom is het belangrijk ze niet te negeren. We noemen de jongen Masser, ook al hebben we geen idee waarom.’

Karel had tussen zijn zestiende en twintigste op een vrachtschip de wereldzeeën bevaren en hij had aan die periode twee dingen overgehouden. Het eerste was een licht manke gang, het gevolg van een val in het ruim van het schip waarbij hij zo’n beetje alles wat breekbaar was had gebroken – het ongeluk had het einde van zijn zeemansbestaan betekend. De revalidatie duurde een jaar. Daarnaast hadden de jaren op zee en in de grote havens hem een nuchtere, open blik geschonken en hem bevrijd van de bekrompen wereld die hij als zestienjarige was ontvlucht nadat eerst zijn vader en snel daarna ook zijn moeder was overleden.

Karel ging zonder morren akkoord met Carla’s naamkeuze. Hij vond Masser wel stoer klinken. Als het Masser de zoeker moest worden, dan werd het Masser de zoeker. Nadat hij hem vier keer bij zijn naam had genoemd was hij eraan gewend. ‘Pink Floyd,’ zei hij tegen zijn zoon terwijl hij de naald in de groef liet zakken. ‘Luister maar, Massertje. Pink Floyd.’

Masser had later weleens geprobeerd of hij via de eerste muzieklanken die zijn hersenen hadden geregistreerd en opgeslagen kon terugkeren naar zijn allereerste uren op aarde, maar dat was niet gelukt. Hij vroeg zich af wat de blootstelling aan de pretentieuze takkeherrie teweeg had gebracht. Zou hij een andere persoon zijn geworden als zijn ouders hem hadden gedoopt met *Their Satanic Majesties Request* van de Stones – een plaat uit zijn geboortjaar die hij heel wat beter te pruimen vond?

III

Patek Philippe

Carla was de dochter van de joviale importeur van peperdure horloges André Genovesi, wiens grootvader afkomstig was uit het schoorsteenvegersdal Valle Vigizzo in Piemonte. Het eerste wat André Genovesi deed toen hij in de jaren na de Tweede Wereldoorlog fortuin begon te maken, was de kolenkachels in zijn huis vervangen door centrale verwarming, destijds nog een tamelijk nieuw en luxueus fenomeen.

‘Mijn voorvaderen zijn de moord gestikt in het kolenstof,’ verklaarde André, ‘dus we hoeven daar niet romantisch over te doen. De cv is een geschenk van God.’ Niet dat hij in een god geloofde, maar als hij even niet kon verklaren waaruit een zijns inziens positieve ontwikkeling was voortgekomen, verwees hij toch graag naar het Opperwezen. Als hij bij zijn afnemers een nieuwe Rolex of Jaeger-LeCoultre aanbeval en het betrof inderdaad een type dat uitstak boven het gemiddelde, prees hij de Grote Horlogemaker zelf, die ongetwijfeld de ontwerpers had geïnspireerd en hun het vertrouwen had geschonken dat hun eindeloze gepriegel tot iets magisch zou leiden. Wanneer het een doorsneemodelletje was dat hij moest verkopen, haalde hij er trouwens net zo gemakkelijk de duivel bij, die op zijn schandelijke maar verleidelijke wijze schoonheid en functionaliteit had weten te verenigen tot iets onweerstaanbaars.

Zelf was hij verslingerd aan horloges van Patek Philippe, vanwege de kwaliteit, de exclusiviteit en vooral omdat ze de